

J O V E N Í V O L A

Juliol 1956

En una època -- com s'ha dit -- no de renúncia sinó d'afirmació, l'acte, l'eclecticisme de les simpaties que comptava, manifestades espontàniament i a cor obert, i en resum totes les circumstàncies que li donaren aquesta rara nota d'unanimitat, corporativament i individualment, eren això, una afirmació del que tots sabem, sentim i no volem deixar perdre.

Sens dubte haureu pressentit el blanc de les nostres paraules: es tracta de l'acte d'homenatge que en el Saló Rosa es tributà al Mestre Lluís Mª Millet.

D'una banda aquest acte, el de més "cartell" i per altra part l'íntim, el nostre, el que li oferirem els centaires en el dia del seu sant, donen fe d'aquest conglomerat de simpaties, d'innombrables sentiments de respecte, afecte, comprensió i admiració.

No voldria que aquestes paraules tinguessin un ressò de pedanteria i no vull més que apuntar breument el contingut de la present "Jovenívola", per quant els fulls que segueixen, trets dels parlaments del Saló Rosa i del nostre acte íntim, són per si mateixos tan justament eloqüents.

HOMENATGE A L'ORFEÓ CATALÀ I AL SEU DIRECTOR,

MESTRE LLUÍS Mª MILLET

Al·leluia, amics ! Dates glorioses per a l'història de l'Orfeó Català seran les dels dies 17 i 18 de maig del 1956. Les entitats artístiques i culturals de la ciutat de Barcelona, amb l'adhesió de les de tot Catalunya, han homenatjat l'Orfeó Català i el seu Mestre Director Lluís Mª Millet en complir-se enguany els deu anys de direcció de la nostra entitat. Jornades emotives i d'entusiasme esperançador resulten les abans esmentades dates, i tots els actes en elles celebrats tingueren una ressonància extraordinària.

Començaren amb el que es celebrà a la Sala Lluís Millet, consistent amb el descobriment d'una làpida commemorativa de l'efemeride, obra de l'insigne mestre Josep Clarà. Ocuparen llocs destacats junt amb el Mestre Lluís Mª Millet i la Junta Directiva de l'Orfeó Català, els membres de la Comissió Organitzadora, formada per les següents entitats : Orfeó Gracienc, Foment de les Arts Decoratives, Ateneu Barcelonès, Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi, Orfeó de Sans, Amics dels Museus, Reial Círcol Artístic, Amics de Gaudí, Obra del Ballet Popular, Joventuts Musicals, Federació de Chors de Clavé, Associació de Cultura Musical i Amics de Maragall.

El Sr. Albert Gomis, President de l'Orfeó Gracienc, per ostentar la seva entitat la presidència de la Comissió Organitzadora, oferí amb breus paraules la làpida commemorativa, recordant els mèrits contrets per l'Orfeó Català escampant arreu la bona llavor del bell cantar, i recordant d'una manera particular el gran èxit obtingut en les audicions de l'Oratori de Haydn "Les Estacions" l'octubre del 1954, ja que fou aleshores que sorgí la idea d'aquest homenatge per iniciativa del Sr. Isidre Magrià. Acabà dient que com a President de la Comissió Organitzadora i d'una manera especial com a President de l'Orfeó Gra-

cienç, entitat germana, es sent molt honorat d'oferir aquest just homenatge a l'Orfeó Català i al seu il·lustre Mestre Director Lluís Mª Millet.

El President del Foment de les Arts Decoratives Sr. M. Casas Lamolla que ostentava la Secretaria en la Comissió, explicà amb breus paraules la idea d'aquest homenatge i de la làpida que el commemorés, lamentant i excusant l'assistència del Mestre Josep Clarà, que una greu malaltia l'impedí tenir acabada l'obra amb tant d'amor començada, però que afortunadament ja molt millorat esperem que ben prompte podrà ésser col·locada en un dels replans de l'escalinata del Palau, i amb la qual l'esmentat Mestre Clarà s'ha volgut sumar al merescut homenatge per amor a l'Orfeó. Acabà remarcant la coincidència de comptar el Foment de les Arts Decoratives amb la Capella Clàssica Polifònica, tan lligada espiritualment amb l'obra de l'Orfeó Català.

Seguidament, el Sr. Fèlix Millet i Maristany, President de l'Orfeó Català, amb breus paraules agrai l'homenatge i digué que durant aquests deu anys, l'Orfeó no ha fet res més que seguir els ideals fundacionals, i que junt amb les grans obres corals, no ha desemparat la cançó popular, la cançó nostra, ànima de la nostre terra.

Amb el parlament del Sr. Millet i Maristany, es donà per acabat l'acte de la tarda.

- - - - -

Aquella frase tan corrent de : "hi era tot Barcelona", mai com ara no seria tan ben emprada per a resumir el magnífic aspecte que oferia el Saló Rosa durant el sopar d'homenatge a l'Orfeó y al seu Mestre Lluís Mª Millet.

Ocupaven la presidència, junt amb el Mestre Millet i el President de l'Orfeó Català amb llurs senyores, la totalitat de la Junta Directiva de l'Orfeó i els membres de la Comissió Organitzadora.

Prop de tres-cents eren els comensals. Impossibile de donar el nom de tots, però farem esment d'alguns, si la memòria no ens és infidel. Mestre Sancho Marraco, Domènec Ponsa, Rafael Ferrer, Alicia de Larrocha, representant l'Acadèmia F. Marshall; J. Parras del Morral, Mestre Joan Manén, Frederic Amat, Joaquim Serra, Joan Massià i senyora, Francesc Riba i Martí, Margarida Orfila, Vda. Alfonso; Eduard Toldrà i senyora; Josep Caminals, Dr. Pi i Figueras, Josep Roch, Narcís Bonet, Mercè Nicolau, Mercè Plantada, Mestre Dotras Vila, Tomàs Buxó, Joan Gibert Camins, Isidre Magrinyà i senyora, Frederic Mompou, Josep Mª de Sagarra, Rosa Sabater, Josep Sabater, Mercè Rovira, Josep Trottà, E. Pinyol, J. Pich Santasusana, Francesc Costa, representant el Círcol Artístic; Xantipa Sala, Vda. Pujol; J. Rodríguez, F. Reixach, J. Forest, J. Poch, S. Millet i Bel, "Orfeó Atlàntida", Director, President i Junta Directiva de l'"Orfeó de Sabadell", "Federació de Chors de Clavé", "L'Orfeó Nova Tàrraga", "Orfeó Tortosí", "Associació de Cultura Musical", "Institut d'Estudis Catalans", "Associació de Concerts", de Reus, J. Arneu, etc.

Al final de l'àpat, el Mestre Enric Ribó, com a Secretari de la Comissió Organitzadora, llegí les adhesions adreçades a l'esmentada Comissió en un nombre extraordinari, d'entre les quals transcrivim les següents :

" He recibido su amable invitación por la que me comunican el homenaje que han de tributar al Orfeó Català y a su Director el Maestro Millet con ocasión de cumplirse en este mes el décimo aniversario de su actuación al frente del mismo.

Mucho agradezco esta atención y me complazco en ver correspondidos los nobles esfuerzos del Maestro Millet y del estimadísimo Orfeo Català, por cuya prosperidad hago votos y ofrezco mis plegarias para que continuen contribuyendo con su magnífica labor artística y cultural al incremento de las delicadas virtudes tradicionales que atesora nuestro pueblo.

Con esta ocasión, a Vds., al Maestro Millet, cantores y amigos les bendice cordialmente"

GREGORIO

Arzobispo-Obispo de Barcelona

- - - - -

"Li prego que vulgui fer arribar fins a les entitats organitzadores de l'Homenatge a l'Orfeo Català i al seu Director Mestre Lluís Me Millet, la meva adhesió més sincera i afectuosa. M'és impossible assistir a cap dels actes previstos perquè em trobaré fora de Barcelona. Ja sap quin és el meu apreci per l'Orfeo Català i per la tasca que tan gloriosament realitza. Per això m'ajunto als sentiments de tants i tants barcelonins que admiren l'Orfeo i el tenen per una de les glòries més pures i autèntiques de la Ciutat. Desitjo que segueixi pels mateixos camins i que mantingui fonament l'esperit cristià que tant l'ha caracteritzat sempre".

Affm. en Crist que el benecix cordialemnt

NARCÍS, Bisbe Auxiliar de Barcelona.

- - - - -

"M'ha sabut molt greu que la meva estada a Roma no m'hagi permès de adherir-me a l'homenatge tributat a aqueix estimat Orfeo Català i a Vós personalment, pels deu anys que porteu ja dirigint-lo.

Després, en arribar a Montserrat, el meu desig hauria estat d'escriure-us de seguida, però tampoc no m'ha estat possible perquè he tornat amb moltes coses per resoldre i una mica malalt.

Ara, finalment, vinc a felicitar-vos de tot cor. Us vaig encomenar molt a Déu, ben unit a la vostra alegria i a la de tots els qui us feien festa. Us felicito ben íntimament per tot el que sou i representeu, Vós i aqueix Orfeo tan arrelat en la nostra ànima col·lectiva. I, més en concret, per aquests deu anys d'actuació que no solament representen una continuïtat respecte d'un passat tan gloriós, sinó que se'ns presenten amb aquella puixança de progrés pròpia de les coses autènticament vives. Que sigui per molt anys ! a Vós i als vostres cantaires.

Prego a la Mare de Déu que us benecixi plenament a tots i em repeteixo vostre affm. s.s. i amic
in Domino"

AURELI MARIA, Abat de Montserrat

- - - - -

" Assabentat per la seva estimada lletra, que dintre de pocs dies es celebrarà un homenatge a l'Orfeó Català i al seu Director el Mestre Lluís Me Millet, em plau adreçar-li aquests mots pregant-li que faci arribar la meva adhesió a dita entitat i l'eximí Mestre Millet, que tan alt deixen el nom de la nostra regió catalana. Encara sembla que ressonin els seus cànctics sota les voltes del nostre Monestir ...

La meva benedicció unida a la meva felicitació coral i sincera a l'Orfeó i al seu Mestre Millet.

Queda sempre seu affm. s.s. in Domino "

Fr. EDMOND M. Abat de Poblet

" Circumstàncies alienes a la meva voluntat m'impedeixen assistir al sopar d'avui. Voldria, però, que el nostre admirat Mestre Lluís Me Millet, sapigués com lamento no participar personalment en aquest acte, en el qual hauria volgut testimoniar-li de viva veu l'enorme admiració que em produeix la seva activitat al front de l'Orfeó Català. Gràcies a ell, en aquests últims deu anys, l'Orfeó ha superat gloriósament l'etapa més difícil de la seva existència. Gràcies a la seva voluntat i a la seva capacitat musical, ha sigut possible mantenir a despit de tot palpitant aquest cor de veus que amb orgull considerem tots el veritable chor de Catalunya.

Per molts anys !

XAVIER MONTSALVATGE

" En d'autres temps, j'aurais été auprès de vous, heureux de m'associer personnellement à l'hommage si mérité qui va vous être rendu. Il me semble que c'est hier que je voyais, pour le 25ème anniversaire de l'Orfeó, votre cher et illustre père soulever l'enthousiasme de cinq mille chanteurs et d'un public immense.

Croyez que le meilleur de ma pensée vous rejoindra, avec mes vœux pour que vous célébriez vos Noces d'Argent, puis vos Noces d'Or avec l'Orfeó Català. Je ne parle pas des autres anniversaires, ceux dans l'intimité de la famille.

Votre vieil et fidèle ami "

GUSTAVE BRET

" Je n'ai rien de particulier à vous écrire aujourd'hui, mais je m'en voudrais, au moment où l'on vous fête à l'Orfeó, de ne pas vous écrire qu'en ces jours, je suis pour la pensée, et d'une manière très fervente, avec ceux qui vous fêtent, moi qui admirais et aimais tant votre cher père ! Ne pouvant être des vôtres aux concerts du vendredi 18, au Palau, ni dans la Salon Rosa, au souper d'hommage, je suis par ma pensée fraternellement fidèle, auprès de vous.

En ces belles, émouvantes heures, gloire donc à l'Orfeó Català et à vous-même son chef, qui continuez si fidèlement son illustre fondateur votre cher père.

A tous, et à toute votre famille mes sentiments les plus fidèlement affectueux et admiratifs pour vous même, cher ami ! "

J. CANTELOUBE.

BARCELONA-L'ESCALA. Impossibilitat assistir causa malaltia actes homenatge grans figures pare i fill Millet i a la seva gloriosa obra Orfeó Català m'adhereixo amb entusiasme.

VÍCTOR CATALÀ

" Aquesta Capella Clàssica Polifònica del F.A.D. ha volgut ocupar un lloc entre les entitats que han organitzat l'homenatge al nostre Orfeó Català i al seu actual Director Mestre Lluís Me Millet.

Per això s'ha sentit molt honorada d'acceptar per al seu Director, Mestre Enric Ribó, el càrrec de Secretari, dintre de la Secretaria de la Comissió que fou confiada al Foment de les Arts Decoratives en el qual aquesta Capella està integrada.

Potser, doncs, la presència ací del nostre Mestre és ja testimoni prou eloqüent de l'adhesió nostra a aquest homenatge. Però hem volgut que en aquests moments de públic reconeixement als mèrits de l'Orfeó i del seu Director, hi constés de manera explícita el nom de la Capella Clàssica Polifònica i la seva fervent adhesió. "

Per la C.C.P. del F.A.D.
El President
CASIMIR RULL

" Al venir de Salamanca por breves días, me encuentro aquí con su amable carta del 10 de mayo, en la que me daba cuenta del homenaje que se iba a tributar al Orfeó Català y a su director Maestro Millet.

Créame que siento sinceramente no haber tenido noticia de ello con anterioridad, pues, aunque no podía asistir personalmente a los actos que se han realizado, al menos me hubiera asociado a los mismos, pues si alguna entidad musical se merece un homenaje por la labor que realiza, es cabalmente el Orfeó Català.

Le ruego haga llegar a sus componentes estos sentimientos míos de admiración y afecto a esta entidad coral tan ligada a mi buen padre, que sentía por ella tan especial estima.

Reciba un afectuoso saludo de su buen amigo "

JOAQUIN RUIZ-GIMÉNEZ CORTÉS

Per acabar aquesta transcripció de lletres rebudes, publiquem ara la del gran amic de l'Orfeó, Manuel Bertran d'Oriola, però atenent que la seva adhesió és una continuació de la que envia al Mestre Lluís Me Millet, ara fa deu anys, ens ha semblat oportú de reproduir-les ambdues.

A LLUÍS Mª MILLET

En la nit triomfal del 18 de maig del 1946

S'ha fet present en vós el vostre pare
però només per dir-vos : "Fill, delit :

més enllà de la nit

i dels estels jo vetllo encara,

i veig la faç del Pare

i la Sang de Jesús i l'Esperit

Fill meu, delit !

Aquesta ha estat per mi la nit

més clara. "

A Lluís Mª Millet en la nit del 18 de maig del 1956

S'ha fet present encara

la veu del pare :

" Fill meu, has triomfat.

En els deu anys del teu guiatge

de l'Orfeo

sóc entre tots a fer-te l'homenatge,

digníssim seguidor.

Has triomfat !

Jo ja la pressentia

la teva ferma voluntat.

Però ignorava l'alegria

de poder dir que has triomfat,

Lluís Maria.

Amb aquesta alegria que m'has dat,

avui he vist l'eternitat

d'un dia.

T'ho dec, fill meu :

t'ho pagaré amb l'amor de Déu. "

MANUEL BERTRAN D'ORIOLA.

També es reberen entre altres, les següents adhesions :

E. Torrabadella, J. Tort Monteys, Ll. Corbella, M. Valls, Roser Mateu, R. Bonell, Mestre Pérez Moya, R. Subirachs, Rvd. P. Massana S.I., M. Serrahima, J. Mª López-Picó, P. Llongueres de Petit, Vda. de Juli Garreta, C. Badia d'Agustí, J. Folch i Torres, Dr. Alsina Bofill, J. Vergés, Mn. J. Potellas, M. Blancafort, S. Millet i Maristany, J. Cabot, Grau Sala, Ferrer Mestre, M. Russinyol, J. Pabón, J. Mª de Nadal, F. X. Pons, T. Garcés, F. de P. Moll i col.laboradors del Diccionari i Biblioteca "Raixa"; Canonge Vilaseca, E. Pujol, P. Vallribera, Rvd. P. J. Garcia O.P., J. Malats de Pitchot, M. Vinyes, G. Renom, J. Zamacois, R. Lamotte de Grignon, R. Llates, J. Codina, A. Ollé, F. Civil, Dr. A. Pedro Pons, J. Ros i Artigas, "La Calàndria" de Masnou, M. Cubeles, Director de l'"Esbart Sarrià", "Orfeón Pamplonès", "Orfeó Cants de Pàtria", "Massa Choral de Terrassa", Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi, "Orfeó Garriguenc", "Reial Congregació de la Puríssima Sang", de Reus; "Orfeó Pàtria", de Molins de Rei; "Agrupació Mútua del Comerç i de la Indústria", "Associació d'Ex-libristes de Barcelona", "Chor Madrigal", "Orfeó Laudate", "Orfeó de Sant Esteve de Parets", "Orfeó Prats de Llusanès", "Choral Sant Jordi", "Orfeó Borgenc", "Casa de Madrid en Barcelona", "Círculo Catalán en Madrid", "Orfeó Badaloní", "Orfeó Sant Esteve de Sesrovires", "Institució Si biuda", "Franciscalia", "Associació de Música", de Tàrraga, "Orfeó Parroquial", de la Jonquera, "Orfeó Goya", "Orfeó Tortosí", "El Pericón", "Choral del Centre Excursionista de Terrassa", "Orfeó de Sabadell", "Choral Polifònica Valentina" de València, "Esbart Verdaguer", "Conservatori del Liceu", "Choral Femenina Mare de Déu de l'Esperança", "Orfeó Seràfic d'Arenys de Mar", "Orfeó Lleidatà", "Orfeó Mestre Nicolau", "Associació Musical Estela", "Escola Orfeònica del Círcol Catòlic de Sans", "Círcol Sardanístic", "Caixa de Pensions per a la Velleja i d'Estalvis", "Orfeó de Cegas de Sta. Llúcia", "Conservatori de Música Ràfols", de Camagüey, J. Valls Taberner, F. Maspons i Anglasell, Conde de Ruiseñada, Mestre Joan Balcells, Cristòfol Taltavull, etc.

Acabada la lectura de les adhesions, el Mestre Ribó anuncià, que pel millor desenrotllament de l'acte, únicament ferien ús de la paraula, el Sr. Albert Gomis, el Mestre Millet i finalment el President de l'Orfeó Català Sr. Fèlix Millet i Maristany.

Lamentem que per no haver disposat a temps del parlament que llegí el Sr. Albert Gomis, President de l'Orfeó Gracienc i de la Comissió Organitzadora, no ens hagi estat possible publicar-lo.

Direm, això sí, que amb afectuoses i escaients paraules oferí l'homenatge de les entitats artístiques i culturals de Barcelona, a l'Orfeó Català i al seu Director Mestre Lluís Mª Millet.

A continuació s'aixecà a parlar el Mestre Lluís Mª Millet, el qual fou objecte d'una ovació que durà llarga estona, de tots els presents, posats també a peu dret.

Heus aquí el parlament del Mestre Lluís Mª Millet :

" Amics tots: Si gran fou la meua emoció en trobar-me, el gener passat ha fet precisament deu anys, ocupant la direcció de l'"Orfeó Català" després de la mort de l'estimat Mestre Pujol, el qual no pogué recollir el fruit dels seus continuats esforços i treballs en pro de la nostra entitat; si el meu cor batejà com mai en trobar-me per primera volta, demà farà deu anys, empunyant la batuta en el primer concert de la nostra entitat, després de llarga temporada de silenci, us diré que avui sento altra vegada l'escalf d'aquells dies, ja un xic llunyans, en

trobar-me entre vosaltres en esperit d'evocació d'aquella efemèride. Més encara, però, quan en aquests darrers deu anys, el nostre camí no s'ha interromput ni un instant, confirmant aquelles meves paraules que en el dia que la Junta Directiva de l'"Orfeó Català" em donà plena possessió del meu càrrec davant dels cantaires, vaig pronunciar i que deien: "Sé que en aquests darrers dies, algú ha estès la papereta de defunció a la nostra estimada entitat. Em plau dir a totes aquestes ànimes fredes i pessimistes que, si Déu vol, els demostrarem el seu error, perquè posseïm joventut, fe ardent i sincera, entusiasme desbordador i ganes de treballar, i perquè no és just dubtar ni un instant d'aquests admirables cantaires que per espai de tants anys ens han donat l'exemple del seu sacrifici i abnegació per amor a l'ideal i sense esperar-ne cap recompensa.

Perquè comptaré amb companys Mestres d'una gran competència, fe i honradesa, que actuaran segons l'esperit tradicional de l'"Orfeó Català". I perquè aquest no pot morir, ja que per damunt de tots els egoismes mesquins hi ha l'esperit immortal de la terra".

Em semblaria, per tant, pura petulància acceptar aquests actes que amb tanta de generositat i d'entusiasme han organitzat les entitats artístiques i culturals de Barcelona, com un exalçament a la meva tasca enfront de l'"Orfeó Català" durant els deu anys darrers, simplement perquè l'obra que realitza la nostra entitat és una obra col·lectiva en la qual cantaires, Mestres i Junta Directiva amb l'estímul i col·laboració moral i material de tots els nostres associats i àdhuc de tot el nostre públic addicte plasmen en la successió del temps l'ideal que informà el pensament del nostre inoblidable fundador, Mestre Lluís Millet, en crear l'"Orfeó Català". Ell ja deia que aquesta obra "ha estat una comunió d'esperits en un amor, en un sentiment, en una cançó, que misteriosament havem sentit endins, i que sembla que en expandir-se ha resultat veu de consol i de desvetllament pels nostres germans de pàtria. En la nostra comunitat no hi ha hagut ni grans ni xics, perquè l'amor és l'única font d'igualtat: de la igualtat, s'entén, que guardant cadascú en son lloc, resulta de la identitat de sentiments".

Si avui la nova humil persona es troba ací, entre vosaltres, és perquè al meu costat, materialment o espiritualment, hi ha els meus companys de mestratge, hi ha els cantaires que constitueixen el fonament insubstituïble de l'entitat; hi ha també els companys del Consell Directiu que en aquesta dècada han portat el pes d'administrar, de dirigir moralment, l'"Orfeó Català", no solament per tal d'assolir aquells moments de glòria espectacular, sinó també en aquells altres que resten en la penombra i que, a voltes, demanen una abnegació, un sacrifici més gran encara.

He parlat de l'ideal, de l'esperit que informà el nostre fundador en crear l'"Orfeó Català", i fent examen de consciència, crec sincerament que en aquests últims deu anys se li ha guardat absoluta fidelitat. Les directrius que ell ens llegà, havem procurat que sempre ens servissin de norma, i les havem seguides escrupolosament. En efecte, les obres dels nostres millors compositors de música coral han constituït la base dels nostres programes, sense, però, oblidar els de fora casa. Els grans oratoris i altres obres per a cor i orquestra, han estat donats amb continuïtat. La nostra cançó popular en preferència, i també la d'altres terres ha tingut en els nostres programes una cabuda que, contràriament a ço que algú ha afirmat, no solament no s'aparta de la ruta dels primers cinquanta anys de l'Orfeó, sinó que proporcionalment la supera. L'"Orfeó Català" ha estat també fidel en cantar en el Temple la música estrictament piadosa i digna, seguint el camí assenyalat també pel nostre mestre, que fou un veritable precursor, en aquest sentit, dels ideals que informaren la legislació de Sant Pius X.

Però, com que la vida és moviment i ascensió contínua, tal com ens ensenya pràcticament el Mestre de tots, l'"Orfeó Català", a més de seguir aquesta tradició, li ha aportat una nova saba que l'ha vivificat en els nostres temps. De les 272 obres de tots els gèneres interpretades durant aquests últims deu anys, 139 (o sigui més de la meitat), han estat donades en estrena o primera audició. Vint-i-un autors nous, han entrat a formar part del repertori de l'"Orfeó Català", i d'aquests, més de la meitat són noms de casa nostra.

No havem fet altra cosa, doncs, que seguir, de la millor manera que ens ha estat possible, el camí fressat, que no s'oposa pas a tota evolució conscient i noble de fondes arrels tradicionals. Així si, com deia fa poc temps, l'amic i col·laborador Josep J. Llongueres "la música choral ha sofert, al llarg d'aquesta primera meitat de segle, una convulsió gegantina que ha trencat els motlles i s'ha llençat a la recerca de nous horitzons que li donen una innegable fisonomia i caràcter", emprant les seves mateixes paraules, diré que "ja hem begut d'aquesta deu", i caldrà no deixar aquesta ruta que obre les portes a tota la música choral o choral-simfònica digna, segons les nostres possibilitats. I seguint el meu amic, diré que si l'"Orfeó Català", amb el seu fundador, ha donat el seu segell a tota la música que ha interpretat (a la vegada des de la nostra adorable cançó, vida de la nostra vida, fins a l'oratori més transcendent), també en aquests darrers deu anys l'"Orfeó Català" ha seguit el mateix camí, i així, lliure de cabòries intel·lectuals, noblement i sincerament, ha donat la versió de les obres interpretades que més s'acordava amb la seva manera d'entendre i de sentir. En l'obra musical, gran o xica, hi ha trets essencials que no es poden negligir; d'altres, però, que depenen de la sensibilitat dels intèrprets, del seu estat psicològic en el dia de l'audició; àdhuc de l'ambient propi d'aquell dia, i també (perquè no dir-ho?), de la idiosincràcia del país on havem nascut i de la natura que ens envolta. Negar això seria negar el valor de l'intèrpret, i bastaria solament tenir de cada obra un disc únic, metronòmicament i fredament calculat i matisat. Tota altra interpretació seria superflua.

Perdoneu-me, amics, que potser m'hagi desviat en aquestes meves paraules, perquè la seva principal finalitat és agrair, en nom de l'"Orfeó Català", en nom dels meus companys de mestratge, en nom propi, totes aquestes grans mostres d'afecte, de les quals procurarem fer-nos-en dignes cada dia més.

I d'una manera especial vull donar les gràcies al "Foment de les Arts Decoratives" que ha estat el veritable eix que ha aplegat al seu voltant aquestes meritíssimes entitats artístiques i culturals de Barcelona, que sota la presidència de l'"Orfeó Gracienc", germà nostre, han vingut avui a fer palès el seu afecte a l'"Orfeó Català". També el nostre agraïment als amics Isidre Magriñà i Artur Llopis. El primer, l'iniciador dels actes que avui celebrem, i que junt amb el segon i amb un altre amic de l'ànima que no anomeno, em consta que han portat bona part del pes de tota aquesta organització. I no cal dir com agraïm la presència material dels amics i mestres ací congregats i l'espiritual de tants d'altres que ens acompanyen.

I finalment, vagi l'expressió de la nostra més profunda reconeixença al nostre gran artista, l'insigne Josep Clarà (sortosament ja convallescent de la seva última malaltia), que amb un tan gran entusiasme i amor per l'Obra de l'"Orfeó Català" ha volgut posar el seu geni al servei de la nostra entitat. Amb aquest gest, el seu nom gloriós resta per sempre estretament vinculat a la nostra obra.

Ho vull repetir: Tot l'"Orfeó Català", cantaires i mestres, procurarà fer-se digne de tantes mostres d'encesa cordialitat. Elles seran el millor estímul per tal de prosseguir el nostre camí, cada dia amb més delit, amb més bona voluntat, amb més perfecció, amb més amor;

perquè, tal com havia dit un dia el nostre fundador, l'"Orfeó canta perquè té un cor enamorat", i així com la caritat cristiana, l'amor cristià és la font de totes les virtuts, aquest amor nostre a l'Obra de l'"Orfeó Català", als ideals que representa, s'ha d'encomanar forçosament a les obres grans o petites que interpretem, per a fer-les cada dia més vivents, més lluminoses, més radiants per la glòria de ço que tots sentim, de ço que tots estimem, i que es desprèn de les nostres actuacions, del nostre gest i de la nostra mirada."

Les darreres paraules del Mestre Lluís Mª Millet, foren subratllades amb entusiastes aplaudiments.

Al seu torn, el President de l'Orfeó Català, Sr. Fèlix Millet, pronuncià el següent discurs :

Després de les paraules de l'amic Gomis, President de l'Orfeó Gracienc i President de la Comissió Organitzadora d'aquests actes i de les llegendes per l'homenatge, ja gairebé no caldria dir res més. Perquè, aquest homenatge a l'Orfeó Català i al seu Mestre, Lluís Maria Millet, queda centrat en el seu Mestre; perquè avui, com ahir, ell, que simbolitza i personalitza el Mestre, els Mestres i els cantaires, que són l'autèntic cos de l'Orfeó Català, perquè són els que representen el sacrifici de cada dia a dintre d'aquesta institució; després de les paraules del Mestre i de les que tots hem sentit, encara que no les heu pronunciat, i el que la presència de tots vosaltres representa en aquesta sala, realment, repeteixo, no caldria dir ja res més. S'ha dit tot, s'ha dit el que s'havia de dir; tothom ha fet el seu paper i la cosa ha quedat perfectament ajustada. Amb emoció, amb esperit de germà i d'amic, el President de l'Orfeó Gracienc, i amb emoció també continguda, les paraules del Mestre Lluís Mª Millet, amb una mena d'agredolç de goig i de desig, jo penso que ell pensava que els perfums de tots els elogis que ha anat sentint, anaven amunt, amunt, cap aquelles regions on jo, n'estic segur, hi ha tots aquells que ens estan mirant amb eternament, amb goig i amb una punta d'emoció; aquells que amb la seva constància, amb la seva abnegació, amb la lleialtat a un mateix ideal tota la seva vida, amb la fidelitat a una terra, a la seva llengua i al seu esperit, que això i no altra cosa és la cançó popular catalana, han fet possible que avui ací ens trobem tots plegats, després de seixanta anys, vivint una mena de reencarnació, de renovació, en el fill d'un d'aquells homes, i a un mateix ideal, que després de molts mesos i de molts anys reneix amb més força de fecunditat que mai. I si vosaltres volíeu que jo digés algunes paraules, gairebé crec que ja les he dites totes. Les dic com a President de l'Orfeó Català i penso en l'emoció que devien sentir els meus antecessors, fa molts anys, quan sentien ja que a l'Orfeó li dirigien les mateixes paraules que avui he sentit aquí i que he sentit aquesta tarda a la Sala de Lluís Millet; les mateixes paraules canviades, naturalment, perquè els temps canvien i les coses també canvien, però mantenint d'una manera nítida, pulquèrrima, la integritat dels mateixos principis. I per això si he de dir alguna cosa; jo voldria que les meves paraules tinguessin realment una certa solemnitat. Les gràcies les ha donades el Mestre, gràcies a tots els qui són ací, als que no hi són, però que hi són en esperit alguns dels que són lluny, molt lluny d'aquesta terra, però que s'han volgut fer presents, perquè el seu pensament es gronxa entre l'enyorança i el record; gràcies a tots perquè heu consolidat una mica aquest nou mestratge del Mestre Lluís Maria, que si és fill per la sang i per la carn, del seu pare, ha fet el miracle de reencarnar el seu esperit amb la seva mateixa batuta, i s'ha trobat també amb un altre miracle quan ha entrat en aquella casa de la Música Catalana junt amb uns cantaires nous que tenien el sentit dels antics, amb els cantaires d'abans i amb els fills dels cantaires d'abans, que no han tingut necessitat de tornar a la casa del pare, d'aquella casa d'on no són nous, perquè no se n'havia mogut ningú. I malgrat aquests vents una mica densos i tèrbols de la indiferència i de la incomprensió, en moments en els quals les coses de l'esperit semblava que no comptaven, i malgrat tantes i tantes tramontanes que l'odi i la incomprensió i l'enveja han congriat, la unitat d'acció

i la unitat d'expressió, formada, plasmada, galvanitzada, i mantinguda a l'entorn de la cançó catalana, de la cançó popular catalana, no ha tingut malgrat tot aquest temps ni la més lleu fissura; aquesta cançó catalana que és com la pregària de l'ànima dels pobles de Catalunya, dels pobles de lluny, perquè amb la cançó passa una mica com amb les pregàries. Les pregàries, tant se val que siguin dites en una o altra llengua, sempre tenen el mateix sentit, es parla en totes les llengües del món, però arriben al Totpoderós amb una sola significació, i en la cançó n'hi ha prou amb la melodia, l'harmonia que surt d'aquesta melodia, mentre l'harmonia estigui d'acord amb l'harmonia de les nostres coses, de les nostres persones, dels nostres boscos, de les nostres muntanyes, dels nostres prats, de les coses de la nostra terra i la nostra terra no és només el sol lluminós, el cel blau i els nostres camps, és alguna cosa més: és el rastre que han deixat els qui ens han precedit, és el conjunt de tot això, i això ha fet l'ànima de la nostra terra, que no és altra cosa també que l'ànima immortal que brota, però amb vida pròpia i amb llum pròpia, com cada una de les terres on surt i on neix assimilant allò que té al seu voltant i expressant-se amb allò que és el seu reducte definitiu, en la seva llengua, en aquesta llengua que és la demostració de la immortalitat de l'ànima del poble.

Per això, amics, a mi em sembla que tots plegats, sense donar-nos-en compte estem fent una mena de renovació d'un acte de fe. I així com a un infant, a un nou nat, quan neix el bategen i amb el bateig li donen un cert dret a la victòria total, al triomf definitiu, perquè el bateig imprimeix caràcter, és una mena de justificació d'aquella redempció pel sacrifici de la Creu, i al costat del nen que bategen hi ha un padrí que va contestant: "Si, prometo" a totes aquelles preguntes que li fa el sacerdot, perquè un nou nat no es pot expressar, no pot manifestar la seva voluntat i, tanmateix, la seva ànima en potència ja vol complir aquelles promeses i les vol complir pel camí de l'amor i així mateix quan és més gran, quan ja és més granat, en una altra ocasió -també solemne- en què amb més sentit de responsabilitat, ell aleshores renova les promeses del bateig, del sagrament del baptisme, a mi em sembla que nosaltres ací també avui, com segurament tantes vegades també sense pensar-ho, quan ens hem trobat molts o tots o alguns dels qui no hi són però que hi podrien ésser reunits, hem fet també una mena d'acte de renovació de les mateixes promeses, d'unes promeses que feren per nosaltres uns homes dignes, digníssims, que volien anar també pel camí de la redempció, volien redimir les nostres coses, i en redimir les nostres coses, volien redimir també el nostre esperit, i un d'aquests homes, junt amb un altre, es varen trobar en una comunió d'esperits i d'aquí va sortir l'Orfeó Català. I això tenia tanta força, que ja heu vist com després de tants anys continua renovada, perquè la vida és això, la vida és moviment, la vida no és estancament, és renovar-se cada dia dintre d'un nou sentit.

Jo he vist renovada entre les parets magnífiques d'aquella casa, que potser sí que també sembla una mica massa llampant, però que té el mèrit d'ésser la mateixa, que entre aquelles parets ha viscut, ha nascut i s'ha propagat realment l'autèntic esperit de l'ànima catalana, manifestada en la nostra cançó popular.

Perquè nosaltres sabem que l'Orfeó Català té en el món realment el que se'n diu un gran cartell; l'Orfeó Català quan ha convingut fer aquestes manifestacions magnífiques dels grans mestres de la polifonia i dels grans mestres de la música, tothom se n'ha sentit enlluernat. Però jo us diré que el secret de l'Orfeó Català és, precisament, la cançó popular, perquè ha lligat tots els cantaires amb una mena de neguit que ells no podrien trencar i els ha fet capaçs per al sacrifici, i sense sacrifici no hi ha obra efectiva ni hi ha obra fecunda.

La cançó popular els ha donat aquesta mena de neguit i d'ànsia per arribar enllà i molt més enllà, perquè la universalitat, la força de la universalitat de l'Orfeó Català li ve d'aquesta cançó popular, li ve d'aquella "Mort de l'Escolà", li ve d'aquella cançó del "Noi de la Mare," filla del ritme que totes les mares de Catalunya han cantat i canten totes les dones amb fills a la falda -- estimat Sagarra --; totes les dones la saben de cor.

D'aquí ve la força de l'Orfeó Català, perquè la cançó popular és això, la cançó popular es renova cada dia, es renova pels llavis de cada persona nova que la canta, com la llum del dia es renova cada matinada. Per això no sé si us heu adonat que els Orfeons de Catalunya, --sembla una cosa inèdita -- però molts, no diré tots, han fet cinquanta anys. ¿ Què passa amb els Orfeons de Catalunya que tenen una mena de primavera eterna ? I és que es dediquen a cantar les bel·leses de la terra, canten les bel·leses de la naturalesa, les bel·leses de la terra que són un reflex de les bel·leses del cel, perquè cel i terra s'ajunten, perquè és el baf de Déu que ha dignificat i ha il·luminat i ha donat força a totes les coses de la terra. Per això el Mestre Millet volia cantar, volia fer cantar i volia que el poble cantés, perquè sabia que pel camí de la cançó un dia o altre, tots, rics o pobres, menestrals o treballadors, homes del camp, homes de la ciutat, trobarien l'autèntic perquè de la terra i el perquè de l'autèntic senyal de la unió i de la nostra força col·lectiva.

I aleshores, amics, jo us dic : Si nosaltres volem ésser generosos, si nosaltres volem donar-nos, si nosaltres volem aportar alguna cosa ¿què és el que podem aportar? Doncs el millor que tenim. ¿I què és el millor que tenim? La nostra manera d'ésser, la nostra manera de parlar, la nostra manera de manifestar-nos, i si no ho fem així, condemnarem a l'error tots els nostres esforços i enganyarem aquells que ens volen escoltar de bona fe i amb bona voluntat. Per això, dissortats els qui amb un afany i amb un neguit de voler fer coses, amb un afany humaníssim, que jo comprenc i fins aprovo, de voler posar de manifest les seves qualitats i els seus desigs de crear, s'amul·len.

Dissortats d'aquells que per poder-ho fer miren de dissimular la seva manera d'ésser, d'expressar-se, de pensar, i es perjudiquen ; si anul·len la seva manera de pensar no s'adonen que potser s'amul·len ells mateixos; potser es disfressen, i si es disfressen no s'entendran ni els entendran aquells que els escolten, no hauran conseguit altra cosa que no els coneguin els de casa seva i que rebin segurament la indiferència, la incomprensió i potser el menyspreu quan entraran a la casa dels altres.

I la força nostra, la força de l'Orfeó, el miracle de l'Orfeó, no és res més que tot això, el miracle del pastor que canta quan vigila el seu ramat, el miracle del llaurador que tot llaurant entén els secrets de la terra, el miracle del mariner que sap comprendre les veus i els cants dels vents i de les onades, i s'ha fet aquest miracle perquè és un miracle de Déu, aquest i no altre és el secret de l'Orfeó Català.

Jo he posat unes notes. Ens ho va dir el Mestre Millet. ¿ Què és la cançó popular ? I diu el Mestre Millet : "La cançó popular és com una flor, com el perfum de la caritat dels cantaires de Catalunya. Neix com una cosa natural, amb espontaneïtat, amb simplicitat, s'agermana amb el posat de les muntanyes i forma una sola flaire amb les olors de les flors bosquetanes; porta la fesomia dels nostres avis i l'accent de les mares". I aquest és el secret i no altre de l'Orfeó Català".

M'he apartat potser del motiu que m'havia fet aixecar, però també crec que no me n'he apartat gaire, perquè el Mestre Millet és una mica el

centre de totes aquestes coses que jo he explicat, i ell polaritza la responsabilitat d'aquest matís sincer de la terra que tots tenim el deure de manifestar. I com que els cansats fan la feina, estimat Lluís Maria, tu ets un dels condemnats o dels privilegiats que t'ha cercat la Providència perquè vinguis en aquest país nostre a fer també la teva feina. I jo que t'he vist preocupat i neguitós i amb aquest posat que sembla que no hi ets, perquè el teu pensament està pres per unes idees més fortes i més fondes, amb aquest neguit i aquest afany de donar-te, d'excel·lir en el teu treball, de demanar encara una mica més, trencant batuta darrera batuta i fastiguejant aquella gran quantitat de cantaires que després surten encantats d'aquella feina dels assaigs; jo que he vist aquest desig de donació teva i de donació total, només et sé dir una cosa, una cosa que deia molt sovint el teu pare: "Lloat sia Déu". Lloat sia Déu que ha volgut fer en tu tan grans coses, i lloat sia Déu, jo us dic, estimats germans, que ha volgut que Catalunya sigui encara avui un poble que canta, i perquè el nostre Dr. Torres i Bages, a qui ha al·ludit el President de l'Orfeó Gracienc, deia que la música era una educadora del sentiment. ¿Què no serà, doncs, la cançó que és la paraula i la melodia? ¿Què no serà doncs, la cançó, que n'entendem el sentit i la melodia? I per això la feina del Mestre Millet i dels altres Mestres que hi ha aquí, com la de tots els artistes i també aquest gloriós Orfeó Català, és en aquesta terra nostra que té com enemic essencial la disgregació, no sé per què, no vull dir-ho, la feina és la creuada de l'harmonia, la creuada de la germanor per tal de cercar tots aquests punts on ens podem trobar tots, perquè no neixi la discòrdia i això es pot fer amb la música perquè és l'educadora dels sentiments, i a poc a poc, i un dia i un altre, amb aquesta creuada dels Orfeons de Catalunya a la qual la gent dóna poca importància - perquè la gent, a vegades, no hi veu de lluny, només veu massa de la vora - d'aquests Orfeons que n'hi ha molts que han fet més de cinquanta anys, i la gent ignora el que representa això en el nostre país; més de cinquanta anys que una colla de dones, d'homes, noies i nois estan cantant, es passen els dies i els vespres sense anar al cinema, sense anar al cafè, sense divertir-se, no més que per cantar, perquè senten l'apostolat de la cançó, que aquests són - jo diria - els soldats desconeguts de l'ànima espiritual de la nostra terra, pel seu esforç i pel seu sacrifici.

I a ells fem aquesta ofrena que han fet avui a l'Orfeó Català.

Per això, estimat Lluís Maria, estimats músics que esteu aquí, nosaltres voldríem que el Palau de la Música Catalana, fos realment el Palau de la Música Catalana, i tu, Lluís Maria que n'ets el centre, amb generositat, amb ganes de donar-te a tots amb els braços ben amples, perquè tot hom hi càpiga, perquè es necessita tothom en aquesta terra nostra, ajudar-hi a poc a poc, un dia i un altre dia, perquè puguin ésser veritat aquelles paraules que ara no recordo del Dr. Torres i Bages. El Dr. Torres i Bages, el nostre gran Bisbe, el nostre sant Bisbe, l'home que ha tocat més de la vora el pols espiritual de la terra catalana que volia que totes les nostres ciutats i viles, les nostres comarques, la nostra Catalunya, Espanya, el món, tot el món fos com una mena de chor, amb muntanyes, rius i boscos, i nois, i noies, i verges, i tothom, tots a la una, féssim com els estels del firmament en una pàgina magnífica, tot fos com un gran chor que cantés les bel·leses de la Creació, però cadascú restant amb la seva peculiar manera d'ésser, en la seva pròpia llengua, perquè Déu es complau en la diversitat de les coses que ha volgut crear en el món, i nosaltres hi som dintre d'aquesta diversitat, sempre donant gràcies a Ell que és el principi i el fi de totes les coses".

En acabar el Sr. Fèlix Millet el seu discurs, escoltà una clamorosa ovació, amb la qual finalitzà el sopar, que transcorregué amb la major cordialitat.

EL CONCERT COMMEMORATIU

Els actes d'homenatge a l'"Orfeó Català" i al seu Director, el Mestre Lluís M^a. Millet, com també la commemoració dels seus deu anys d'actuació enfront de la nostra massa coral, havien d'ésser coronats dignament, i així fou amb el concert celebrat el divendres, 18 de maig, a la nit, al Palau de la Música Catalana, justament el mateix dia que es complien els deu anys que per primera vegada el Mestre Lluís M^a. Millet es presentà davant del públic dirigint l'"Orfeó Català". I aquest concert commemoratiu tingué tots els honors d'una veritable solemnitat.

Havent-ne estat protagonistes els propis orfeonistes llegidors de "Jovenivola", ens limitarem a deixar constància de l'esdeveniment, consignant que el patrocinaren les entitats artístiques i culturals barcelonines i fou a càrrec de l'"Orfeó Català", els solistes Sra. Pura Gómez i Srs. C. Renom i J. López Esparbé, el mestre organista J. Mª Roma i una orquestra de 79 professors, tots sota la direcció del Mestre Lluís M^a. Millet.

La sala del Palau presentava un brillant aspecte. Les llotges i les calitats preferents les ocuparen representacions d'entitats i diverses personalitats.

El Mestre Millet fou saludat amb una afectuosa ovació, com a mostra de simpatia i adhesió a l'homenatge que se li tributava.

Segurament que, per tal de fer més completa la commemoració, el nostre Director artístic hauria volgut oferir com si diguéssim una antologia o una evocació històrica d'aquelles obres més destacades i representatives que durant la darrera dècada ha interpretat l'"Orfeó Català". Volem dir d'aquelles que feia anys que l'Orfeó no havia cantat i les ha fetes sentir novament, com el "Requiem", de Mozart, la "Gran Missa en si menor" i la "Cantata n° 4", de Bach, "Les Estacions", de Haydn, la "Novena Simfonia", de Beethoven, i tantes d'altres; d'aquelles que l'Orfeó posseïa i encara no havia executat, com "Elias", de Mendelssohn, "Requiem", de Fauré, etcètera, i sobretot, a ben segur que no haurien mancat tampoc en l'evocació les composicions que, responen al sentiment artístic i eclèctic del Mestre Lluís M^a. Millet i a l'evolució contemporània de la música coral, marquen una època nova dins aquest art interpretatiu coral, com són les composicions del Mestre Joan Manén, estrenades per l'"Orfeó Català" des del 1946; el "Tenebrae factae sunt", de Poulenc, i les originals dels nostre propi Director, "Agar", "Chora" i "Joan Garí", fins arribar a les dues obres americanes, una d'elles espiritual negra, de Gail Kubik, donades en primera audició pel nostre Orfeó el mes de març darrer.

Davant la impossibilitat material d'oferir un tan gran nombre d'obres, el programa del concert commemoratiu presentà una selecció plena, però, d'interès evocador.

En la primera part, set números del "Requiem", de Mozart, l'obra amb la qual debutà el Mestre Lluís Mª Millet com a Director de l'"Orfeó Català" i que, com cada vegada que ha estat donada per la nostra massa coral, el públic no li regateja els seus calorosos aplaudiments, especialment al final del majestuós "Agnus Dei". Per agrair-los com calia, el Mestre Millet féu cantar fora de programa, el bellíssim "Ave Verum", del mateix Mozart.

La segona part, la inicià l'Orfeó amb el motet de Bach, a vuit veus i en dos chors. "No et deixo, Jesús".

A continuació, el chor, orquestra i orgue, l'obra també de Bach, "Cantata Nº 4: Crist jeia en la mortalla".

No cal dir que ambdues obres, sobretot la magnífica Cantata, impressionaren vivament l'auditori, i així ho féu palès amb els seus perllongats aplaudiments.

Cloïa la festa que ressenyem, la IV part de "Les Estacions", de Haydn, corresponent a l'"Hivern".

L'optimisme i la frescor de l'Oratori haydnià, novament triomfaren sota la vigorosa batuta del nostre Director, i semblava feta expressament per aquest concert memorable la inspirada invocació final de "Les Estacions", tan encertadament musicada pel "pare de la simfonia": "Que ens guiï vostra mà, Senyor, i ens doni fortitud. I tot cantant arribarem al teu regne gloriós."

Amb aquestes paraules i amb l'ample i sostingut "Amén", acabà el concert i amb ell els actes commemoratius, no sense que el públic que hi assistí deixés de premiar la tasca del Mestre Lluís M^a. Millet amb reiterades ovacions, que ell compartí amb els Sotsdirectors, Mestres Tomàs i Llongueres i amb tots els intèrprets.

Fou doncs, un acte més de l'"Orfeó Català" que esdevindrà inoblidable.

----- ooo OO oo -----

III SESSIÓ CULTURAL DE JOVENÍVOLA

El dia 10 del passat mes, es celebrà la III Sessió Cultural de "Jovenívola", l'objectiu de la qual eren les tres meravelloses costes del nostre Mediterrani : Costa Malloquina, Costa Brava i Costa Blava.

Les magistrals projeccions que presentà el Sr. Manuel Bosch, foren escament comentades pels Srs. Artur Llopis i Jaume Marill.

Lluís Millet obrí l'acte amb unes adients paraules de presentació. Tot seguit el Sr. Artur Llopis ens parlà de la Costa Malloquina i de la Costa Blava, fent-nos ressaltar les seves belleses respectives, les quals no guèrem comprovar en contemplar les magnífiques transparències en color.

Jaume Marill, empordanès de soca-arrel, parlà de la Costa Brava, aquesta Costa tan nostra a la qual donà nom l'insigne poeta Ferran Agulló.

No cal dir com tots els assistents a l'acte -- que eren molt nombrosos -- restaren encisats en gaudir de la bellesa d'unes costes -- podríem dir-ne germanes -- banyades totes elles per aquest mar llatí que és el nostre Mediterrani.

Sense voler establir una predilecció, sembla que la nostra Costa Brava fou la que més admiradors tingué, però no cal desmerèixer per això les altres dues, ja que les belleses de totes elles justifiquen sobradament unes vacances.

M. D. M.

SOPAR DE GERMANOR DE "JOVENÍVOLA"

Agradable sorpresa fou pels organitzadors d'aquest sopar el gran nombre de comensals que hi assistiren. Exactament vuitanta foren els que es reuniren a l'entorn de la taula per a festejar l'efemèride del primer aniversari de "Jovenívola".

Deixeu-nos dir de bell antuvi que el sopar fou esplèndidament servit. Una felicitació ben cordial al bon amic Sr. Vergés que tingué cura de servir-la.

La Sala Lluís Millet fou el marc escollit per a celebrar l'esmentat sopar, i de veritat que feia goig de veure aquella llargada de taules ornades amb tan bon gust.

Presidí el Sr. Miquel Saperas, que tenia a la seva dreta la Sra. Rueda, Mestre Lluís Mª Millet, Sra. Saperas, Mestre Joan Tomàs, Srta. Vilardega i Lluís Millet; i a l'esquerra a Mª Dolors Millet, Felip Rueda, Sra. Millet i Jordi Salvat.

El sopar transcorregué en un ambient jovial i alegre; l'aparició de la botifarra amb mongetes fou acollida amb grans mostres de complaença i la sorpresa del xampany -- obsequi d'uns amics de "Jovenívola", vers els quals vagi el nostre més pregon agraïment -- elevà encara més aquell ambient del que suara parlàvem.

Després de servir el cafè, començaren els parlaments. En nom de "Jovenívola", ho féu Jordi Salvat, el qual s'adreçà a tots els presents amb les següents paraules:

"Senyores i senyors :

Amics cantaires :

Dóna goig, amics, de veure aquesta llargada de taules, on ens hem reunit avui "menjant del mateix pa i bevent del mateix vi" -- saba de la nostra terra -- per festejar en aquesta "festa major de germanor", l'efemèride senzilla, modesta, però plena d'espiritualitat, que representa per tots nosaltres el primer aniversari de "Jovenívola".

I gràcies a la vostra gentilesa en assistir-hi, ens trobem aplegats en aquest marc meravellós de la Sala Lluís Millet, arca plena de bells records del nostre Orfeó, i sota la mirada clara i radiant del nostre fundador, que estic segur que des de la Glòria somriu beatíficament, en contemplar com la seva fillada sap viure i continuar fidel als ideals per ell marcats. Emparant-me doncs, en aquell amor franciscà que ell es campà per aquesta Casa, m'atreveixo a dirigir-vos aquests breus mots, esperant que la vostra amabilitat sabrà disculpar-ne l'etreviment.

Poc es podien pensar aquella mitja dotzena de cantaires que el mes de juny de l'any 1955 feien sortir el primer número de "Jovenívola", que al cap d'un any mobilitzarien prop d'un centenar de persones per a festejar-ne l'èxit assolit.

Però amics, és que "Jovenívola" -- que és obra de tots -- porta l'empremta de la joventut, i aquesta quan està ben endegada i treballa per un ideal, és capaç "d'enfonsar les muntanyes, omplir les valls i fer planer el camí de la vida".

és la joventut que empeny, que sent la responsabilitat dels moments en què vivim i que no vol ni pot romandre amb els braços plegats, i així com en la Universitat, en cercles literaris, Ateneus, etc. sembla que es revifa la inquietud de la flama que no s'apaga mai, també la joventut d'aquesta Casa, sent i viu la inquietud d'aquest desvetllament, "és -- per dir-ho amb paraules del nostre fundador -- verdor de primavera que ens diu com l'hivern de la llarga esclavitud de la pàtria no ha pogut matar el germen vivificador de nostra raça".

Però aquesta joventut no hauria pogut dur endavant la seva missió, si no hagués comptat amb l'ajut i la cooperació de tots vosaltres, amics cantaires, -- ja sigui escrivint o simplement llegint -- car tota obra d'amor com és la nostra, necessita del "seny ordenador" dels grans, junt amb l'entusiasme i l'alegria dels joves. Heus ací la clau del nostre èxit.

- - - - -

Deu números han sortit durant aquest any i 32 cantaires hi han col·laborat. Per ésser més exactes direm que els col·laboradors han estat tres Mestres i 29 cantaires. Deixeu-me dir tot seguit que estem contentíssims d'aquesta col·laboració, que potser a la primera besllum pot semblar minsa, però que nosaltres no ho considerem pas així. Quantes i quantes revistes de les moltes que s'editen en infinitat d'entitats escampades per Barcelona, no podrien presentar semblant balanç. Sabeu el que representa que trenta dos cantaires del nostre Orfeó, després de la vida agitada que ens toca viure, i del sacrifici -- ja que així ens ho han fet creure -- que representa l'eterna cançó de: avui assaig, demà també, l'endemà descans i a l'altre tornem-hi, encara troben temps per agafar la ploma i oferir-vos un article -- el seu article -- que, quan l'han vist reproduït en les pàgines de "Jovenívola" els ulls els espurnejaven de goig i d'emoció?

Aquesta és la satisfacció més gran que podríeu donar-nos i porta intrínseca l'empremta de la continuïtat.

No hem pretès fer literatura, sinó únicament explicar-nos unes quantes coses amb un to planer i casolà, però hem de reconèixer -- i no és petulància el dir-ho -- que hem anat millorant força a cada número, i durant aquest any s'ha publicat algun treball que ja el voldrien per elles algunes de les revistes de primera fila.

Fins aquí un examen del que s'ha fet. Projectes per l'avenir? Ah!, amics. Millorar en tot el que puguem la seva presentació. El primer concurs d'articles que hem organitzat, ens assegura ja una col·laboració força interessant per als números següents -- i segons opinió del Jurat encarregat de fallar-lo, també de força qualitat literària. -- No deixarem les habituals seccions de "records d'antany", "els nostres Mestres", la "secció filològica" que amb tant d'interès és acollida, sinó que procurarem crear-ne d'altres força interessants. Ara bé, permeteu-nos que us demanem el vostre ajut, puix que sense l'esforç de tots la cosa no rutllaria. Deixeu-me dir altra volta, que estem molt contents de tots els que hi han col·laborat, -- i que esperem que continuaran fent-ho -- d'aquells que encara no ho han fet, però que sabem que ho faran, i també d'aquells que ja sabem que no hi col·laboraran mai, però que amb el seu escalf de llegidors entusiastes ens són necessaris i ens donen força i ens animen per a seguir el camí senyalat.

Tres Sessions Culturals ha organitzat "Jovenívola" durant aquest curs, estenent així les seves activitats en el camp cultural. Aquí sí que podem dir ben alt que l'èxit més rotund ha acompanyat les nostres il·lusions. Si brillant fou la primera, on Emili Vendrell ens delectà amb la seva paraula i els seus cants en una nit de fortes emocions,

Magnífica fou la de Joan Triadú parlant-nos del moment actual de la literatura catalana, què direm de la d'avui fa vuit dies, on a més de l'al·licient de contemplar tanta bellesa amb que Déu prodiga les nostres costes, magníficament copsades pel gran artista de la fotografia Sr. Manuel Bosch, s'hi ajuntaven els comentaris del gran amic de l'Orfeó Català, Sr. Artur Llopis i del nostre estimat Sr. Marill ?

No cal dir com l'entusiasta acollida que han tingut aquestes sessions, ens dóna força per a continuar el curs vinent amb més fervor aquests esplais culturals, car els projectes són tots ells molt interessants, i segurs estem que no "desafinaran" ni s'"abaixaran" de les sessions fins ara celebrades.

- - - - -

Permeteu-me que, -- encara que molt breument -- compleixi ara amb un deure de gratitud que hem contret amb les persones que d'una manera ampla i generosa ens han ajudat durant aquest primer any de "Jovenívola". Jo demano al Sr. Miquel Saperas que, quan doni compte al Consell Directiu de l'Orfeó Català d'aquest acte que estem celebrant, i els expliqui l'entusiasme que en ell ha regnat, i el to, i els ideals que l'han presidit, hi porti també tota la nostra gratitud i el reconeixement més sincer, no sols per l'autorització de deixar-nos publicar "Jovenívola", sinó, i d'una manera molt especial, per la seva generositat -- ja és hora que ho proclamem -- en eixugar mensualment el dèficit que suposa el tiratge de "Jovenívola". Ensem li demanaria que portés al Consell -- i penso interpretar el desig no sols de la redacció, sinó també de tots els nostres llegidors -- el prec per tal d'obtenir l'autorització que ben prompte pugui aparèixer "Jovenívola" amb caràcters d'impremta. A les moltes atencions que us devem, Sr. Saperas, hi haurem d'afegir aquesta, ja que sabem positivament que ho deixem en mans d'un bon advocat defensor.

Gràcies us siguin dades a vós, amic Piguillem, per la vostra abnegada col·laboració. Vós us heu carregat sobre les vostres espatlles amb la feina més amarga que comporta la confecció de tota revista, amb una feina àrida i sense lluïment, però que és imprescindible per tal que "Jovenívola" pugui presentar-se amb dignitat davant dels seus llegidors. Nosaltres encara que joves, -- i la joventut sembla que moltes vegades està més pels jocs que per la feina -- no ens ha passat per alt la vostra abnegació, el vostre entusiasme, el vostre amor, ja que se'n necessita molt, per estar-se hores i hores corregint les proves, i moltes vegades fins ben entrada la nit, per tal de deixar netes de faltes d'ortografia les pàgines de "Jovenívola". Que Déu us ho pagui, ja que nosaltres com a humans, ens és materialment impossible de fer-ho. Quedi però constància en aquest acte -- per a nosaltres solemne -- del nostre més pregon agraïment.

Gairabé idèntiques paraules hauria d'adreçar a l'amic Antoni Sancho pel seu desvetllament en tot el que fa referència a "Jovenívola". Ell és l'autor d'aquells magnífics cartells anunciant les nostres Sessions Culturals, el Concurs d'articles i el de l'acte que estem celebrant, i que han estat tan elogiats. També són d'ell els dibuixos que emmarquen la cartolina del menú. Jo que sé la feinada que té en la seva vida professional, sé també el molt que li hem d'agrair, el que, manllevant hores al dormir, pugui atendre les nostres comandes. Naturalment que els que coneixem l'amic Sancho i sabem del seu amor per totes les coses d'aquesta Casa, ja no ens ve de nou, però això no priva que en compliment del deure nosaltres ho fem constar amb goig i satisfacció.

I encara uns mots de regreïament als amics Carles i "Manel" que s'han desviscut des del primer dia en la tasca de la distribució de "Jovenívola"; i encara Carles s'ha encarregat de tot el "maremàgnum" de càlculs que representa la liquidació d'aquest sopar. Per ells, doncs, la nostra més afectuosa reconeixença.

I ha arribat anics, abans d'acomiar-nos, l'hora d'aixecar les nostres copes, i permeteu-me que ho faci en primer lloc per "Jovenívola". Perquè amb el mateix fervor i amb idèntic coratge emprenguem la ruta d'aquest segon any tot just començat, "perquè -- són paraules del Mestre -- aquesta sigui cada dia més la veu dels cantaires de l'"Orfeó Català", i perquè el pròxim any ens puguem trobar altra volta aquí reunits, en més nombre encara, i donar-nos mútuament l'enhorabona.

Aixeco també la meva copa a llaor del Mestre Lluís Mª Millet. Avui fa precisament un mes que, les entitats artístiques i culturals de tot Catalunya, l'homenatjaven amb motiu de complir-se el deu anys de direcció al front de l'Orfeó Català. A nosaltres, els seus deixebles, que més que ningú podem valorar aquest just homenatge, ens espurnejaven els ulls i ens sentíem commoguts en escoltar tot aquell devessall de coses ben dites en honor d'ell. Nosaltres, doncs, no podíem deixar passar aquest moment sense dir-li ben sincerament amb quin goig i satisfacció el felicitem, i com ens alegrem que, en "aquesta època d'aventura i dents serrades sobre el guany" encara hi ha a casa nostra esperits ungits que vibren per les bel·leses que Déu escampà damunt la terra.

Però aquesta felicitació no seria completa si no en passéssim tota la part que en correspon als Mestres Tomàs i Llongueres. Ells amb la seva tasca, silenciosa, però de gran utilitat, com són els assaigs parcials, ajuden a preparar els èxits dels nostres concerts.

I per acabar, amics, aixeco la meva copa per Catalunya, la nostra estimada terra, que, com digué el poeta: "tan feble i dolguda, que encara no és nascuda com l'hem somniada sos fills". Perquè aquest somni de la seva fillada, perquè aquest somni que tots i cada un de nosaltres portem ben arrelat en el fons del nostre cor, pugui ésser ben prompte una autèntica, radiant i lluminosa realitat, perquè a fi de comptes, amics, "qui alça o enfonsa els pobles és Déu, que els ha creat".

El nostre company fou llargament aplaudit.

Vingué seguidament un dels moments més emotius de l'acte; fou quan Jordi Salvat anuncià que: "Mª Dolores Millet, en nom de "Jovenívola" col·locarà al peu del bust del nostre fundador Mestre Lluís Millet, unes branques de llaurer com homenatge d'afecte, amor i veneració, vers l'home que fou el forjador d'aquells ideals que nosaltres voldríem per a tota la joventut de la nostra terra".

Tots els assistents aplaudiren càlidament i tothom restà a peu dret i en mig d'un pregon silenci, mentre Maria Dolores Millet acompanyada pels Srs. Saperas, Rueda i Salvat, col·locà al peu del bust del Mestre Millet un ram de llaurer.

A continuació parlà el Sr. Saperas. Començà dient: "Heu assolit els de "Jovenívola" dues coses que fins ara no havien estat possible, i que són: presidir un acte i parlar sense haver fet abans un esborrall del que havia de dir".

Continuà dient que ja Jordi Salvat, ho havia dit gairebé tot. Malgrat això recordà la importància que té el que tots els cantaires col·laborin a "Jovenívola" explicant coses viscudes, anècdotes relacionades amb l'Orfeó, ja que tot serà material per quan algun dia s'escrigui l'història de l'Orfeó Català. Agraí l'assistència de tots en aquest acte de germanor i felicità ben sincerament els organitzadors per l'èxit obtingut. Llargs aplaudiments acolliren les paraules del Sr. Saperas.

I vingué la pinzellada humorística a càrrec de Lluís Millet. Llegí una sèrie d'adhesions, totes elles molt xiroies i d'un humor de bona llei, acompanyades d'una mímica molt expressiva, produint un esclat de franques rialles de tots els assistents.

Finalment, Maria Dolors Millet, com a Secretari del Jurat del I Concurs d'articles de "Jovenívola", llegí una breu Memòria sobre l'esmentat Concurs. Digué que dels quinze treballs presentats, el Jurat escollí els quatre que porten per lema : "Durch Leiden, Freude"; "Aixequem una Senyera"; "Una Cançó" i "Somnis i realitats". Encara cregué que era mereixedor d'un premi el que porta per lema : "Coneguem i estimem" i en creà un d'especial.

Continuà dient, que el que porta per lema "Durch Leiden, Freude", era un treball correctament escrit i el seu autor demostrava posseir uns coneixements literaris força profunds. De "Aixequem una Senyera" digué que era un article també molt ben escrit en el qual el seu autor demostrava l'amor que sent per l'Orfeó Català, donant a la vegada detalls referents a la Senyera desconeguts per molts cantaires. Del que porta per lema "Una cançó", diu que és una narració molt emotiva i tendra, i de l'últim, "Somnis i realitats", digué que es tractava d'una pàgina viscuda que oferia un gran interès i exemplaritat.

Referent al treball, per al qual el Jurat creà un premi, lema "Coneguem i estimem", es tracta d'una descripció de les bel·leses que el Creador ha vessat sobre la nostra estimada Catalunya.

Quant als treballs no premiats, digué, en honor de llurs autors que han demostrat unes condicions força estimables. No cal dir com "Jovenívola" ofereix les seves pàgines per a publicar els treballs dels autors que ho desitgin.

I acabà així : " em cal demanar que no ens manqui mai l'esperit que tan bellament expressà el nostre fundador Mestre Lluís Millet en la seva "Jovenívola" : "No us allunyeu il·lusions que m'endolcïreu la joventut.."

Llargos aplaudiments coronaren les paraules finals de Maria Dolors Millet, que tot seguit donà a conèixer el nom dels autors premiats els quals passaren a recollir el premi a la taula presidencial, en mig dels aplaudiments de tots els assistents. Llurs noms són els següents

TEMA MUSICAL

Primer premi. Antoni Sàbat (Obres completes de Maragall)
Segon premi. Antoni Sancho (Poema de Montserrat)

TEMA LLIURE

Primer premi. Melitó Bover (Obres completes de Joaquim Ruyra)
Segon premi. Melitó Bover (Poema de Montserrat)

PREMI DEL JURAT

Maria Teresa Bial (Abat Marcet)

I amb el repartiment d'aquests premis es donà per acabat l'acte, del qual estem segurs que tots els assistents guardaran un bell record.

.....00000000000000000000.....

DIADA DEL SANT DEL MESTRE

=====

Com els anys darrers hem celebrat la diada del sant del Mestre, però enguany amb motiu d'escaure's el desè aniversari de la seva actuació al front de la nostra massa choral, els cantaires volguérem patentitzar-li el nostre afecte i estimació amb un senzill i modest homenatge.

Aprofitant la mitja part de la ballada de sardanes, ens reunírem tots a l'hemicicle esperant l'arribada del Mestre, que ho féu acompanyat del Sr. Vilardaga, Vice-President de l'Orfeó Català, i d'altres membres de la Junta Directiva i els Mestres Sub-Directors.

El Vocal-Chorista, Emili Vendrell, llegí el parlament d'ofrena de l'homenatge i felicitació, que reproduïm en aquest número.

Així mateix féu present al Mestre d'una placa amb escaient inscripció, obsequi dels Mestres i cantaires, que el nostre Director agrai amb breus però sentits mots.

La diada d'enguany, a més, fou amenitzada amb un recital de cançons, totes elles amb música del Mestre Lluís Me Millet, autor igualment d'algunes de les lletres.

Les cançons foren interpretades pels nostres companys, Srtes. Montserrat Salvadó, Laura Núñez, Emili Vendrell, Gaietà Renom i J. López Esparbé. Els acompanyà al piano el Mestre Josep Me Roma. La Sra. Antònia Sancristòfol, Vda. de Folch, interpretà al piano dues Improvitzacions. Un quartet format per Renom, Rueda, López i Valls, cantaren "El Plor dels Degotalls". Un petit chor femení sota la direcció del Mestre J.J. Llongueres, interpretà "Fum, fum, fum ..." I com a final, tots els cantaires que es trobaven a la Sala, sota la direcció del Mestre J. Tomàs van cantar "El rústec villancet", que calgué repetir davant dels insistents aplaudiments de l'auditori.

En resum, una festa força selecta i agradable per tots els qui tinguérem el goig d'assistir-hi. Per molts anys, doncs, Mestre !.

X.

PARLAMENT D'EMILI VENDRELL

Estimat Mestre: Ha passat un any més i com cada any et volem demostrar la nostra estimació i la nostra adhesió més entusiasta i fervent.

Per voluntat dels cantaires he estat jo l'escollit per a endreçar-te uns mots en el dia del teu Sant. Uns mots que et facin més viva la nostra admiració vers la teva personalitat gegantina.

I avui, amb doble motiu, ja que a més de celebrar la festa del teu Sant, compleixes cinquanta anys. Amb aquest motiu demanem a Déu que et doni molts anys de vida pel bé nostre i per la glòria del nostre Orfeó Català.

L'Orfeó Català no podia trobar un home més digne i més competent que tu per a anar florint i aureolant el seu camí d'una glòria immarcessible.

Cada dia ens dius com hem de caminar per a seguir, amb més encert, aquell camí que tan bé va obrir-nos el teu pare i fundador per a immortalitzar els nostres cants, que són la glòria de Catalunya.

L'obra del teu pare, i del seu gloriós col.laborador el mestre Pujol, era molt difícil de seguir i de superar.

Però tu amb el teu nervi, amb el teu talent de músic privilegiat i amb la teva ànima arborada pel mateix ideal d'aquells homes, ens has sabut demostrar cada dia que es pot anar endavant sense entrebancs i amb peu segur, ensenyant-nos de no caure mai en la vulgaritat i com hem d'aconseguir la superació del nostre esperit.

El Mestre Millet deia: "Després del treball ve el descans; i descans no vol dir no fer res, sinó gaudir en la feina feta".

I nosaltres et diem que tu n'has feta de feina; i que segons diu tothom hem fet bona feina. I hem fet bona feina, perquè has sabut conservar en aquesta casa tan estimada per tots, aquell amor que cal perquè les parets no s'enrunin i que els seus fills no s'escampin pel món sense brúixola i es desorientin i es perdin en el caos de la vulgaritat.

I aquí ens tens tots els cantaires al teu entorn amb la mateixa estimació que sentíem per aquells fundadors a qui devem la nostra existència com a Orfeonistes i com a bons catalans.

"Som germans pel cant! perquè el cant és l'expressió més enlairada de l'amor!" - ens deia també el teu pare.

Però, si aquest cant que ens agermana no fos sàviament aconduït per tu, com ho és, aquest cant perdria la seva exquisitesa i llavors no tindria la força d'unió que cal que tingui i es dispersaria en el no res, com cauen totes les coses mancades d'espiritualitat.

En el teu tremp i en la teva fidelitat a ton pare i a l'Orfeó que ell creà, devem avui com sempre ésser la veu viva de Catalunya i que el món ens admiri i ens glorifiqui una mica més cada dia.

L'Orfeó Català que va ésser considerat per tothom com el Pare dels Orfeons de Catalunya ho continua essent encara gràcies a la teva labor eminent i infatigable i gràcies, ho repetiré, a la teva fidelitat espiritual; i a la teva superació de cada dia. I això ho aconsegueixes plenament per la teva gran bona fe. Fe en nosaltres, en tu mateix, i fe en la nostra terra.

Nosaltres no podem, ni en sabríem, fer ressaltar ara d'una manera tècnica els teus mèrits de gran músic, perquè això ja ho diu l'obra espiritual que l'Orfeó fa contínuament sota la teva direcció un any i un any i un altre; nosaltres no podem arribar ni fer una crítica del teu art tantes vegades coronat per l'èxit viu i arborat de totes les nostres actuacions, ni arribar a comprendre d'una manera tècnica la teva gran musicalitat, però sí que et podem dir que t'estimem, que creiem en tu i que t'hem de seguir ben confiats sempre pel camí que ens vagis obrint cada dia perquè estem segurs que el teu camí és el nostre; el camí que el teu pare i fundador va mostrar-nos a tots des del principi de la nostra existència.

I em sembla que ja no hauria de dir res més, però manca encara alguna cosa.

Fa uns dies que se't va retre un homenatge amb motiu de la teva gloriosa actuació davant de l'Orfeó Català durant deu anys consecutius.

Aquest homenatge te l'han fet les forces vives de la nostra Ciutad-

En la darrera festa de fi de curs de les Escoles Virtèlia, tingué lloc l'estrena del poema "Un milagro de Santa María", sobre text de Gonzalo de Berceo, magníficament musicat pel Mestre J.J. Llongueres. Obtingué un senyaladíssim èxit per les bel·leses amb les quals el seu autor ha vestit la partitura, donant a comprendre els profunds coneixements de compositor i inspirada musicalitat que el Mestre Llongueres posseeix. Tant de bó que un dia ens en vulgui fer mercè amb alguna obra per a chor mixte. "Jovenívola" el felicita cordialment, desitjant-li molts èxits en el camp de la composició.

& & & & & &

Aquest any, amb motiu de celebrar-se el bicentenari del naixement de Mozart, tindran lloc, si a Déu plau, a S'Agaró i en els jardins de "Serafina Blanca", dues sessions d'obres de l'immortal compositor a càrrec d'artistes estrangers. A Aquest fi es va crear un Patronat del qual fou nomenat President el nostre Mestre Lluís Mª Millet.

Aquesta distinció que li ha estat atorgada ens ha produït una autèntica satisfacció en veure com és reconeguda la privilegiada situació que el Mestre ocupa en el nostre món musical. En felicitar-lo, fem vots perquè la gestió d'aquest Patronat tan dignament presidit, es vegi coronat per l'èxit més falaguer.

& & & & & & &

Fem constar el nostre agraïment a la companya cantaire Anna Pi, pel meritíssim treball de captar taquigràficament el discurs pronunciat pel nostre President Sr. Félix Millet, en el separ d'homenatge al Mestre Millet, mercès al qual avui l'hem pogut publicar íntegrament. Rebi la gentil col.laboradora la nostra felicitació pel bon servei, que sense regatejar esforços, ha volgut ofrenar-nos.

& & & & & & &

Com cada any, en finalitzar el curs, per entrar de ple en el període de vacances, "Jovenívola" s'acomiada dels estimats lectors fins l'octubre vinent, en què, si a Déu plau, reprendrà la seva vida activa amb l'entusiasme de sempre. En fer-ho us desitja a tots un bon estiu i una bona estada a tots els qui escampats pels nostres pobles i viles cerquin la fresca que la nostra ciutat ens regateja.